

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/H.S.Ö.-00/2 (Devralma)

Karar Sayısı : 00-43/465-255

Karar Tarihi : 3.11.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, Mehmet Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER: Hakan Suat ÖLMEZ, İbrahim AYDEMİR

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - Porcan Bilişim Holding A.Ş.
Temsilcisi: Av. Esra TACETTİN
BJK Plaza, Spor Cad., 92 B Blok, Kat:9
Akaretler Beşiktaş/İstanbul

D- TARAFLAR: - Porcan Bilişim Holding A.Ş.
İdealtepe, Dik Sok. No: 15, 81580 İstanbul
- Levent İDİKUT
Piyasa Cad., 55/6 Sarıyer/ İstanbul
- Aykut TURGUTOĞLU
Kardelen 1-2A/15,46. Ada Ataşehir/İstanbul
- Orkun ALTINAY
İnci 1/54,37. Ada Ataşehir/İstanbul

E- DOSYA KONUSU: **Porcan Bilişim Holding A.Ş. (Porcan) tarafından Barkod Bilgisayarlı Kontrol Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Barkod) hisselerinin % 50'sinin devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 2.10.2000 tarih, 4062 sayı ve 20.10.2000 tarih, 4381 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 27.10.2000 tarihli ve D2/1/H.S.Ö.-00/2 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 1.11.2000 tarih, REK.0.06.00.00/42 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Porcan'ın, Barkod hisselerinin % 50'sini devralması işlemine, Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde, ilgili ürün pazarlarında, bir hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı: Bildirime konu işlemin taraflarından Porcan ve hisseleri devre konu olan Barkod, otomatik tanıma ve veri toplama (OT/VT) ürünleri ve sistemleri olarak anılan mobil sistemler ve barkod sistemleri alanında faaliyet göstermektedirler. Dolayısıyla işlemin değerlendirilmesinde ilgili ürün pazarı; "*Mobil Sistemler*" ve "*Barkod Sistemleri*" pazarları olarak tanımlanmıştır.

H.1.2. Coğrafi Pazar: İlgili ürün pazarına konu ürünlerin Türkiye genelinde satımının mümkün olması ve pazar farklılaşması yaratacak faktörlerin bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar, "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak kabul edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde, "*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" teşebbüsler arası birleşme ve devralma sayılan hallerden biri olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, Porcan tarafından Barkod hisselerinin %50'sinin devralınması işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir "devralma" dır.

Dosya mevcudundan, Porcan ve Barkod'un mobil sistemleri pazarında toplam %70, barkod sistemleri pazarında ise toplam % 40 pazar paylarının bulunduğu, bunun yanı sıra her iki şirketin ilgili ürün piyasalarındaki toplam cirolarının 5.685.695.077.666 TL olduğu anlaşılmıştır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde, "*birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, Ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.*" hükmü yer almaktadır. Bildirime konu devir işlemi bu hüküm ile getirilen pazar payı ve ciro eşikleri açısından değerlendirildiğinde, tarafların sahip olduğu toplam pazar paylarının anılan Tebliğ'de belirtilen eşiği aşmasından dolayı, söz konusu işlemin, Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gereken bir devralma işlemi olduğu görülmektedir.

4054 sayılı Kanun'un "Birleşme veya Devralma" başlığı altındaki 7. maddesinde yer alan, "*Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü gereğince, bir birleşme veya devralmanın yasaklanabilmesi için işlemin, ya hakim durum yaratarak ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili piyasada rekabeti önemli ölçüde azaltması gerekmektedir.

H.2.1. Şirketin Kontrolü

Devir işlemi için hazırlanan Ortak Girişim ve Ortaklık anlaşması incelendiğinde, Barkod hisselerinin taraflar arasındaki dağılımının eşit olduğu, herhangi bir tarafın hakimiyetinin, yani münhasır kontrolünün bulunmadığı görülmektedir. Yine Ortaklık Sözleşmesi'nin 6.2. maddesinde, "*Bütün hissedar faaliyet ve kararları toplantıda temsil edilen oy hakkı sahibi hisselerin % 85'inin olumlu oyu ile alınacaktır*" ifadesine yer verilerek, genel kurulda kararların müştereken alınması sağlanmaya çalışılmıştır.

Anılan sözleşmenin 7. maddesinde, şirketin yönetim kurulunun 5 üyeden oluşması, üyelerinin 3'ünün A sınıfı hisse hamillerinin (Devir işlemi öncesi Barkod hisselerinin tamamına sahip olan hamiller) gösterdiği namzetlerden, kalan ikisinin ise B sınıfı hisse senetleri sahiplerinin (Porcan) gösterdiği namzetlerden seçilmesi öngörülmüştür. Buradan da anlaşılacağı üzere, şirketin yönetim kurulunun çoğunluğu A sınıfı hisseleri ellerinde bulunduran hissedarlar tarafından atanmaktadır. Sözleşmede yine şirket genel müdür ve diğer müdürlerin A sınıfı hisse sahipleri tarafından atanacağı belirtilerek, yönetim kurulunda kararlar ise hazır bulunan üyelerin oy çokluğuyla alınacaktır. Ancak anılan sözleşmenin 7.4. maddesinde; şirketin yıllık bütçesinin ve ticari politikalarının onayı, herhangi bir gayrimenkulün alımı veya satımı ile hertürlü borçlanma veya kefalet sözleşmelerinin yapılabilmesi gibi şirketin önemli işlemlerinin yönetim kurulu üyelerinden en az dördünün olumlu oyuyla alınabileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki bilgilerden anlaşılacağı üzere; başvuruya konu işlem öncesi, Barkod, A sınıfı hisse hamilleri tarafından kontrol edilmekte iken, işlem sonrasında genel kurul kararlarının ve şirket ticari politikalarının belirlenmesine ilişkin yönetim kurulu kararlarının müştereken alınması nedeniyle şirketin kontrolü, A ve B sınıfı hisse hamilleri tarafından müştereken sağlanmaktadır. Dolayısıyla anılan işlem 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir işlemdir.

H.2.2. Piyasanın Yapısı

H.2.2.1. Bilişim Sektörü ve İlgili Pazarlar

Mobil Sistemleri ve Barkod Sistemleri olarak belirlenen ilgili pazarların da dahil olduğu bilişim sektörü aşağıdaki ana katagorilerde incelenmektedir;

- BT donanım [bilgisayar donanımı (yazıcı, ATM, POS terminalleri), ofis donanımı, veri iletişim donanımı]
- Yazılım [sistem yazılımı (işletim sistemleri, sistem yönetim yazılımları, yazılım geliştirme araçları, güvenlik yazılımları), uygulama yazılımı (veritabanı, iş uygulamaları)]
- Hizmet (danışmanlık, eğitim, sistem entegrasyonu ve proje yönetimi, outsourcing, yazılım destek, teknik servis/donanım destek)
- Telekom donanımı [telekom ağ donanımı (transmisyon cihazları, kamusal anahtarlama ekipmanları, kurumsal anahtarlama ekipmanı, mobil iletişim altyapı donanımı, diğer telekom ağ donanımı), telekom son kullanıcı donanımı (telefon, mobil telefon, diğer terminal donanımı)]
- Taşıyıcı hizmetler (telefon, mobil telefon, veri ve kiralık hat , kablolu TV ve uydu hizmetleri)

- Tüketim malzemeleri.

Bilişim sektöründeki ilk 500 firma incelendiğinde; Porcan'ın 103., Barkod'un ise 143. sırada olduğu, bilişim sektörünün yukarıda belirtilen ana alt sektörlerinin hiçbirisinde ilk 10 içerisinde bulunmadıkları, faaliyette buldukları pazarların bu sektörlerin daha alt pazarlarında yer aldığı anlaşılmıştır.

H.2.2.2. Arz-Talep Elastikiyeti ve Ürün Yaşam Süresi

Bilişim sektörünün altında yer alan tüm alt pazarlarda teknoloji yüksek ürünler ve hizmetler sunulmaktadır. Teknolojinin hızlı ilerlemesi nedeniyle yeni bir ürün piyasaya çıkar çıkmaz alternatif ürünleri de beraberinde getirmektedir ve bu piyasalara giriş çıkış oldukça kolaydır.

Bu sektördeki markaların başka markalarla ikame edilebilirliği yüksektir. Hatta taklit ve toplama ürünlerin de piyasada satıldığı görülebilmektedir. Bu nedenle talep her zaman başka bir markaya kayabilmekte ayrıca başka bir alanı karlı görebilen üreticiler de kolaylıkla o alana geçebilmektedirler. Arz ve talep elastikiyeti yüksek olan bu tür ürünlerin teknoloji ağırlıklı olması dolayısıyla ortalama ömürleri, 1-2 yıl gibi çok kısa zamanlardır.

H.2.2.3. Uluslararası Piyasalardaki Rekabet Güçleri

İlgili pazarın yapısı gereği yoğun bir uluslararası rekabet söz konusudur. Ülkeler arasındaki ticaret serbestisinin gittikçe artması, özellikle hacim olarak küçük fakat değer olarak büyük olan teknoloji ürünlerinin ülkeler arasındaki ticaretini de artırmaktadır. Özellikle markalı ürünlerin yanı sıra Uzakdoğu ülkelerinden ucuz işgücü sayesinde maliyet avantajıyla üretilen ürünlerin ithalatı yurt içindeki rekabeti yakından etkilemektedir.

H.2.2.4. Türkiye'de Bilişim sektörü

Türkiye'deki firmalar genelde bilişim sektörü ile ilgili ürünleri ithal etmekte ve belirli markaların distribütörlüğünü yapmaktadır. Bilişim sektörü yılda yaklaşık % 20 – 25 (1999 yılı tahmini büyüme oranı % 17) oranında büyüme göstermektedir. Bu büyüme hızına ulaşamayan ve yurt dışından gelecek muhtemel rakiplerin rekabetine karşı hazırlıklı olamayan firmalar pazar paylarını kaybedebilmektedir. Düşük sermayeli firmaların birleşmeleri de bu ortamda makul görülmektedir. Bu tür birleşmeler yoğunlaşmayı artırıcı değil, aksine çok yoğun bir rekabet ortamında rekabet gücünün korunması olarak mütalaa edilebilmektedir.

Teknoloji ürünlerinin kolay bir şekilde ithal edilebilmesi ve birçok ürün çeşidinin bulunması, talep ve arz elastikiyetinin yüksek olması, sektördeki firmaların satış sonrası hizmet olanaklarını artırarak farklılaştırılmış bir ürün yaratma yoluna gitmelerine ve tüketicilerin de daha güvenilir ürünlere ulaşmalarına imkan vermektedir. Tek bir markanın dağıtımını yapan bir firmanın yurt çapında satış sonrası hizmet birimlerini kurması son derece güçtür. Bu sebeple birkaç marka çeşidine birlikte bu hizmetin verilmesi sabit maliyetleri düşürücü bir etki yapmakta ve ürünler arasında sinerji yaratılmaktadır.

Bilişim sektöründeki arz elastikiyetinin yüksekliği bilişim sektörü içerisindeki alt sektörler açısından her zaman potansiyel rekabetin yüksek olması anlamına da gelmektedir. Türkiye'de de bir çok firmanın (2500'e yakın) bu sektörde faaliyet

gösterdiği dikkate alındığında bir alt sektörde pazar payı yüksek olan herhangi bir firma her an sektöre girecek yeni güçlü rakipler karşısında bu pazar payını kaybetme olasılığıyla karşı karşıya olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle potansiyel rekabetin güçlü olduğu bu sektörlerde tekelci veya aşırı karlar elde etmek de diğer sektörlerle göre daha zordur.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle,

- Bahsi geçen şirketlerin ilgili ürün pazarı'nda güçlü konumda bulunsalar dahi ülke içi potansiyel rekabetin yüksek olması,
- İlgili ürün piyasasında arz ve talep elastikiyetinin yüksek olması,
- Ürün yaşam süresinin düşük olması,
- Herhangi bir firmanın piyasadaki dengeleri tek başına değiştirmesinin mümkün görünmemesi,
- Uluslararası rekabetin çok yoğun ve güçlü olması ve ilgili piyasaya giriş çıkış kolaylığı,

nedenleriyle bildirim konu işlem sonucunda hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespitler ve değerlendirmeler doğrultusunda;

1. Barkod Bilgisayarlı Kontrol Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. hisselerinin %50'sinin Porcan Bilişim Holding A.Ş. tarafından devralınması işleminin; tarafların sahip olduğu toplam pazar payları yönüyle 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğuna,

2. bu işlem sonucunda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde, ilgili ürün pazarlarında hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması dolayısıyla bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.